

Истога дана 26. 11. 09. објављен је чланак на НСПМ [Николе Танасића „Јубилеј српске Википедије”](#) и чланак *Политике* „Тадић за другачији приступ Косову” о обраћању председника Тадића академицима САНУ. Да ли случајно или не, ова два наизглед невезана догађаја, неумољиво подсећају на отужну стварност.

Без помпе и незапажено, српска Википедија је прешла 100.000 чланака и ушла међу 29 националних Википедија, а да то у Србији готово нигде није ни објављено. На први поглед, сви ти чланци и 29. место и не изгледају много битно. Али сада је то наша највећа и најдоступнија енциклопедија на српском језику и писму. Ако се погледа још шире у светским односима, то је и највећа енциклопедија икада игде састављена и доступна са преко 14 милиона чланака преведених на 271 језик! Хајде да погађамо: који је најчешће коришћен извор знања ван уџбеника за ученике средњих школа у развијеним земљама? Када погледамо статистике о расту броја рачунара и корисника интернета у свету, треба ли нам још маште и памети да схватимо да ће и студенти универзитета у развијеним, као и у неразвијеним земљама, за неколико година такође све више користити Википедију као лако доступан извор знања.

Од 2003, група обичних грађана са свешћу о свом српском пореклу, духовности, језику, етничкој припадности и култури ради примерном заносом, марљивошћу и упорношћу, дајући речима Срби, Србија и српски – потпуно ново значење и код куће и по свету где год се налазе и Срби и они који се занимају за Србе. На Википедији и сличним пројектима (Растко, Наше писмо, Гутемберг, Вокабулар, Распрог, Двери српске, Видовдан, Светосавље, НСПМ...) у наредним вековима нова поколења ће се ослањати и надограђивати, промишљати себе, ширити свој свет спознаје и свести. Истога дана када је НСПМ обележила улазак српске Википедије међу 29 најзнатнијих Википедија у свету, наш председник Тадић одржао је говор пред српским академицима, док му је домаћин, професор Хајдин, узвратио у сличном тону. Да није трагично било би урнебесно комично, као и толико пута, као и за толико разних појава у Србији. Да ли су се и један и други запитали колико су и држава и државне установе одговорни за свој рад или нерад и Богу и српском народу за стање у коме се налазе пре свега српски језик и писмо као основе наше духовности, свести и културе? Нису, а да су се макар за секунд осврнули

око себе, пропали би у земљу од срамоте. Да ли су и Тадић и Хајдин могли макар да спомену једну од наших највећих националних трагедија и срамота које су просте чињенице:

На универзитетима у Србији не постоји ни једна катедра Србистике као што постоје друге лингвистичке катедре. Државне установе просвете, културе и уметности немају ни једно српско енциклопедијско издање, ни један велики описни речник, ни велику описну граматiku српског језика, ни историју српског језика, ни једну дијалектологију, нити дијалектолошки атлас.

Да ли су се запитали на колико се данас катедри у свету учи српски језик са уџбеницима на ћирилици и уз лекторе из Србије?

Да ли су се запитали како то да се наш српски језик деценијама преименује тј. краде, и проглашава за свачији, када год то и како год ко хоће, док и политичари у држави и стручњаци по установама спавају и ћуте. Да ли су се запитали колика је наша свест када смо једини народ у Европи који има језик са два писма и који сваки политикант са ко зна чијим и каквим интересом може да га зове и хрватски и бошњачки и црногорски и нашки и вашки, а у изгледу је и војвођански... Да ли знају да се по свету српски језик назива БХМНС што је скраћеница од Bosnian-Croatian-Montenegrin-Serbian? Када су нам крали и преименовали језик, зар треба да се чудимо што су нам крали и отимали и земље и крајеве?

Да ли су се запитали шта то њихова деца ових дана пишу на тастатурама рачунара и личних телефона, или о чему то разговарају и да ли разумеју све нове речи које су ушле у употребу кроз информационе технологије и културе маса?

Да ли им је засметала стихија где како ко стигне гура енглеске речи у српски језик и јесу ли помислили да ли им је у држави у употреби српски или срблиш или енпски, док се наши лингвисти нигде не чују?

Да ли се питају макар понекад нашта личи српски језик у средствима информисања, у оглашавању и јавним натписима или у пословном свету са „цунами таласом” енглеских позајмљеница и има ли ту игде српске ћирилице?

Изговарали су велике речи и фразе које су добре само за празне приче, за које нико више нема ни времена, нити ће икоме користити. Нови нараштаји нису чекали да се академици и академија смилују и после века рада на речнику дођу до слова „О” да га и данас зову „Речник српскохрватског језика” на бруку и срамоту целог Српства, предака и потомака. Данас немамо ни снаге ни воље да слушамо о разлозима чињења и нечињења у Академији и у другим установама, просто време за бесмислице је одавно прошло. Последњих 15 година полако и сигурно расте, развија се и богата ризница српског знања на интернет мрежи, (словни, звучни и видео записи) на српском језику и на српском ћириличном писму. Створени су различити извори знања и разноврсне грађе у виду више десетина интернет приказа који се данас могу поредити са милионима страница књига, док нам угледни академици и политичари спавају и причају празне приче...